

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Παράγοντες – χαρακτηριστικά
αποτελεσματικού σχολείου

Διδάσκων: Νίκος Ανδρεαδάκης
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα ***Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο v.3.0***
(Attribution – Non Commercial – Non-derivatives v.3.0)

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΟΙ 11+2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ (Sammons, 1995, 2000)

1) Επαγγελματική ηγεσία

Η ηγεσία του σχολείου έχει ως βασικούς στόχους της: α) την εγκαθίδρυση κοινών σκοπών, στόχων και αξιών αναφορικά με τη λειτουργία του σχολείου, β) το σχεδιασμό προγράμματος αλλαγής στην περίπτωση που κριθεί απαραίτητο, γ) την εμπλοκή των εκπαιδευτικών στη διαχείριση του σχολείου, και δ) την υποστήριξη των εκπαιδευτικών έτσι ώστε να δρουν ως ηγέτες σε επίπεδο τάξης.

2) Κοινή οπτική και στόχοι

Η έρευνα έδειξε ότι το σχολείο γίνεται περισσότερο αποτελεσματικό όταν το προσωπικό μοιράζεται την αίσθηση της «κοινότητας», την ίδια οπτική για τους στόχους και τις αξίες του σχολείου. Όταν μεταξύ των συναδέλφων επικρατεί «συναδελφικότητα και συνεργατικότητα» που τους επιτρέπει να μοιράζονται ιδέες, να παρατηρούν ο ένας τον άλλον και να ανατροφοδοτούνται από αυτή τη διαδικασία. Στο αποτελεσματικό σχολείο είναι βασική η δέσμευση μεταξύ του προσωπικού για ποιότητα σε όλες τις πλευρές της σχολικής ζωής, ενώ παράλληλα η γνώμη των εκπαιδευτικών λαμβάνεται σοβαρά υπόψη και το εκπαιδευτικό προσωπικό εμπλέκεται στη λήψη των αποφάσεων.

ΟΙ 11+2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ (Sammons, 1995, 2000)

3) Μαθησιακό περιβάλλον

Το περιβάλλον μάθησης συνδέεται άμεσα με την κοινή οπτική για τους στόχους και το σχολικό κλίμα μέσα στο οποίο εργάζονται οι μαθητές. Τα αποτελεσματικά σχολεία έχουν «συνηθισμένη ατμόσφαιρα» είναι ήσυχα και όχι χαοτικά. Το ήρεμο σχολικό περιβάλλον επιτρέπει την αποτελεσματική διδασκαλία. Τα σχολεία αποτελούν εργασιακούς χώρους, ενώ η «ελκυστική» τους φυσική παρουσία επιδρά θετικά στις στάσεις και στα επιτεύγματα των μαθητών.

4) Συγκέντρωση στη διδασκαλία και τη μάθηση

Τα αποτελεσματικά σχολεία χαρακτηρίζονται σε μεγάλο βαθμό από το πόσο αποτελεσματική είναι η διδασκαλία στο επίπεδο της τάξης. Η έμφαση στα ακαδημαϊκά επιτεύγματα, η ποσότητα αλλά και η ποιότητα των εργασιών που δίνονται για το σπίτι υπό την έννοια ότι συνεισφέρουν στην αύξηση του μαθησιακού χρόνου, η σωστή ανατροφοδότηση, ο περιορισμός του χρόνου που προσφέρεται σε εξωδιδασκτικές δραστηριότητες, σε παραλείψεις και λάθη του προγραμματισμού ή και σε ζητήματα πειθαρχίας, η κάλυψη των περιεχομένων του Αναλυτικού Προγράμματος θεωρείται ότι συντελούν στην αύξηση των μαθησιακών επιτευγμάτων.

ΟΙ 11+2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ (Sammons, 1995, 2000)

5) Αποτελεσματική διδασκαλία

Η ποιότητα της διδασκαλίας αποτελεί τον πυρήνα των αποτελεσματικών σχολείων και προσδιορίζεται από την ποιότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού.

6) Υψηλές προσδοκίες

Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιδράσουν θετικά στα επιτεύγματα των μαθητών όταν θέσουν υψηλά standards για τις αναμενόμενες επιδόσεις τους, γνωστοποιήσουν τι περιμένουν και παρέχουν διανοητικά ελκυστική διδασκαλία.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι οι υψηλές προσδοκίες αναφέρονται σε όλους τους μαθητές, ενώ δεν είναι ανεξάρτητες από το σχολικό περιβάλλον. Συνδέονται άμεσα με την κουλτούρα των σχολείων, τους τρόπους που χρησιμοποιούν οι εκπαιδευτικοί τόσο να επικοινωνούν όσο και να βοηθούν τους μαθητές προκειμένου αυτοί να μάθουν και να πετύχουν.

Τέλος πρέπει να επισημανθεί ότι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ανταποκριθούν σε διαφορετικά επίπεδα προσδοκιών οργανώνοντας αντίστοιχα την εργασία τους και αναμένοντας φυσικά διαφορετικά επίπεδα επιδόσεων.

ΟΙ 11+2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ (Sammons, 1995, 2000)

7) Θετική ενίσχυση

Η θετική ενίσχυση αναφέρεται στην πειθαρχία και την ανατροφοδότηση. Η πειθαρχία είναι προτιμότερο να προέρχεται από την αίσθηση ότι ανήκεις και συμμετέχεις σε κοινές προσπάθειες παρά να επιβληθεί από εξωτερικό έλεγχο. Οι εντολές πρέπει να εφαρμόζονται με συνέπεια και δικαιοσύνη. Οι κανόνες να γίνονται κατανοητοί καθώς και να περιορίζεται η χρήση της τιμωρίας.

Η θετική ενίσχυση συνδέεται με την εκτίμηση και τον έπαινο προς τον κάθε μαθητή για τις προσπάθειες που καταβάλλει.

8) Έλεγχος προόδου

Τα αποτελεσματικά σχολεία έχουν μηχανισμούς ελέγχου των επιδόσεων μαθητών. Η μορφή του ελέγχου που μπορεί να είναι τυπική ή άτυπη συμβάλλει ιδιαίτερα στην εστίαση στη διδασκαλία και μάθηση.

Αυτό που προσφέρει ο έλεγχος της προόδου είναι να διαπιστωθεί ο βαθμός στον οποίο έγιναν αντιληπτοί από τους μαθητές οι στόχοι που έχει θέσει το σχολείο.

Αποτελεί επίσης ένδειξη ότι το εκπαιδευτικό προσωπικό ενδιαφέρεται για την πρόοδο που έχουν σημειώσει οι μαθητές.

ΟΙ 11+2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ (Sammons, 1995, 2000)

9) Δικαιώματα μαθητών και υπευθυνότητες

Ο αυτοσεβασμός των μαθητών προσδιορίζεται από το κατά πόσο αισθάνονται ότι γίνονται κατανοητοί από το εκπαιδευτικό προσωπικό και την ηγεσία του σχολείου.

Όταν αναδεικνύεται ο αυτοσεβασμός και τα δικαιώματα των μαθητών, όταν οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη ζωή του σχολείου έχοντας υπεύθυνο ρόλο, όταν οι μαθητές ενθαρρύνονται να διαχειριστούν αυτόνομα τη μάθησή τους και επιπλέον τους παραχωρείται το δικαίωμα να συμμετέχουν στη ρύθμιση της σχολικής ζωής, με παράλληλο σεβασμό των ανεκτών ορίων συμπεριφοράς, τότε η απόδοσή τους ενισχύεται.

ΟΙ 11+2 ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ (Sammons, 1995, 2000)

10) Συνεργασία σχολείου-οικογένειας

Η εμπλοκή των γονέων στη μάθηση των παιδιών τους και η πολιτική των σχολείων που αποδέχονται και υποστηρίζουν τη συνεργασία με τους γονείς ενισχύει τις μαθητικές επιδόσεις.

Όταν υπάρχει αμοιβαία υποστήριξη των προσπαθειών τότε αυξάνεται η ποιότητα αλλά και ο χρόνος εργασίας των μαθητών.

11) Το σχολείο ως οργανισμός μάθησης

Το σχολείο θα πρέπει να λειτουργεί ως οργανισμός μάθησης όπου διεύθυνση, εκπαιδευτικοί και μαθητές συνεχίζουν να μαθαίνουν.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- ✓ Τις τελευταίες δεκαετίες έχουν πραγματοποιηθεί χιλιάδες έρευνες στο διεθνή χώρο αναφορικά με τα χαρακτηριστικά του αποτελεσματικού σχολείου.
- ✓ **Αποτελεσματικό σχολείο: ουτοπία ή πραγματικότητα;**
- ✓ Δεν είμαστε σε θέση να διακρίνουμε με σιγουριά το αποτελεσματικό από το αναποτελεσματικό ή μη αποτελεσματικό σχολείο. Δεν είμαστε σε θέση να περιγράψουμε ποια είναι ακριβώς τα στοιχεία που πρέπει να έχει ένα σχολείο για να χαρακτηριστεί ως αποτελεσματικό.
- ✓ Η ύπαρξη αντιφατικών ή αμφιλεγόμενων ερευνητικών δεδομένων απορρέει κυρίως από την πολυπλοκότητα της πράξης στο χώρο του σχολείου. Το σχολείο είναι ένας ιδιαίτερα πολύπλοκος αλλά και πολλές φορές απρόβλεπτος μηχανισμός. Μπορεί π.χ. ένα σχολείο να είναι αποτελεσματικό για μια ομάδα μαθητών και αναποτελεσματικό για μια άλλη.

Τέλος Ενότητας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης